

44 gün davam edən Vətən mühərbiəsi tariximizin ən şəhərli şəhifələrindən biridir. Müzəffər ordumuzun şücahtı, döyüşkənliliyi dünyaya səs salıb. İgid əsgərlərimiz, herbəcilişimiz düşmənin nəfəsini kəsib. Qələbə də, Qarabağ da bizimdir.

4 xarici dil bilən, hərbi kəşfiyyat haqqında kitab yazmaq istəyən, Zəngilanın alınmasını Ali Baş Komandan İlham Əliyevə məruza edən şəhid polkovnik-leytenant Anar Əliyevin həyat həkayəsi "Şərq"da

İndi isə galin bütün məlumatları V.Ismayılovdan eşidik: "Kəşfiyyatçı idi. Cəmşid Naxçıvansı adına hərbi məktəbi 2001-ci ilde bitiril. Leytenant adını alaraq fəaliyyətini davam etdirib. Salyanda, Xançivdə çalışıb. Oktjabrin 11-i Naxçıvandən gəlib, ikinci Qarabağ mühərbiyəsinə könlü olaraq yola düşüb. Füzuli, Hadruf ve Zəngilanın işğaldən azad edilməsində xidmətləri olub. Xocavəndin Tuğ və Azix kəndləri arasındaki yük-

Onuna halallaşdıq. Birdən ağlıma geldi, dedim ki, haqqını halal elə. Cabav verdi: "Halal olsun". Cavabında söylədi ki, sen də, uşaqlar da hemiye menimle qürur duyun.

- Bir aile başçısı, ata kimə nece insan olub?

- Mükəmməl ata, yaşı aile başçısı idi. O əsl hərbçi, kəşfiyyatçıdı. Dündür, hamının shəhididir, qəhrəmandır. Allah bütün şahidlərimizə rehmet eləsin. Həmisi torpaq üçün can qoyub, qan

birgə iki dəfə birincilik qazanıb. Kəşfiyyatçı olub, müəyyən məxfi məlumatlar var ki, nazirlər bilir. Lakin ordan-burdan eşitmişəm ki, o, dəfələrle öz yurdu, Kəlbəcəre kəşfiyyatçı gedib. Azərbaycanın bütün postlarında xidmət edib.

- Bir kəşfiyyatçının heyat yoldaşı olmağı müəyyən çətinlikləri var har halda... Həmin illeri necə keçirmisiniz?

- Anar kəşfiyyata getdiyi vaxtlar xəberim olmurdı. İndi danışırımlar,

Onların evləri orda yanır. Sonra 1993-cü ilde Birinci Qarabağ mühərbiyəsində o kənd müdafiəqəti olaraq qatarılıb. Yoldaşım da atası ilə gedib, kəndini, yanmış evlərinin görüb. Ele onda da özüne söz verib. Deyir, hərbçi, özü de kəşfiyyatçı olmalıdır. Onun vətən sevgisi o qədər çox idi. Sentyabrın 27-si mühərbiye başlayanda, biz həle Naxçıvanda idik. Televizorda baxıldı, üreyi partlayırdı. Deyirdi, arzum var, nece edim ki, mühərbiye gedim. Axi niyətimi realşdırıbmıyalı. Kəlbəcəre bayramımızı sancımaq isteydim.

Çox təessüf ki, arzusunu qata bilmədi. Lakin Zəngilanın azad olunmasını məruza etdi, onun işğaldən azad edilməsində böyük xidmətəri oldu. Onuna döyüşenlər danışır ki, yüzlərə erməni öldürüb. Hələ canlı cüvəndən danışır, texnikadan yox. Ən son Xocavəndin Tuğ kəndində olub. O zaman pusquya düşürül, erməni batalyonuna hücum edirler. 50 nəfərlik heyətə 200 nəfərlik erməni briqadasına qarşı döyüşür. Orda axıra qədər döyüşərək şəhid olur. Şuşaya gedən yolda böyük bir yüksəklik var. O götürülməli imiş, oranın koordinatlarını ordumur verir. Bizişmiklər topa atışa tuturlar, ondan sonra döyüşdə başından gülə yarası alır, şəhid olur.

- Yoldaşınızdan sonra hayat neca davam edir?

- Çetindir. Dündür, payız fəsilidir, günlər qıсадır. Həm onu deymir ki, payız fəsilini çox sevirdim. Çünkü biz payızda aile qurmuşq, yeniyətə başlamışq. Lakin teessüf ki, onu payızda itirdim. İndi artıq bu fəsil sevmir, mənini üçün yalnız acı xatirə kimi qalacaq. İndi eyvandığum, günəşin axşam tarifi batışına baxıram. Ele bilirom ki dünən qarənlıqdır, rəngli deyil. İnsanın heyatda yarısını itirmesi böyük ağırdır. Hər bir yaxının ölümü çatındır. Lakin həyatın keşməkəsi yollarında sənə yoldaş, sirdəş olan insanı itirməyin acısı daha böyükdür. Ele bil dünən rəngsizləş. Herdən fikirləşirəm ki, onun ruhu məni görünse, ağlamamı, üzülməməyi istəmez. Əksinə, sonuncu dəfə dedi ki, menimlə daim qırur dùyun. Əlbette fəxr edirik. Ancaq yoxluğuna alışmaq çatındır. Ovladlarını görmək istəydi kimi böyüdücəyim, yarım qalmış arzularını heyata keçirəcəyim söz vermİŞ. Onun üçün yaşamalıyım.

Söhbətledi: Samirə Ərebova

"Kəşfiyyata getməsindən heç vaxt xəbərim olmayıb"

Kəlbəcərdə yanmış evlərinin divarlarını görüb

Şübhəsiz ki, bu zəfərin memarları şəhidlərimiz, qazillerimizdir. Xalqımız ona sevinc bəxş edən oğullarını unutmur, daim xatırlayırlar. İstər savaş zamanı, istəse de daha sonrak şəhidiyimiz, er oğullarımızın fotoları şəherimizin görkəmli yerlərin, stendləri, sosial şəbəkələri bəzəyib.

Sosial media platformlarının rəy bölməsində hər kəs onlara rəhəmt oxuyaraq, qururlarını dile getirir. Adaların şəhifələri açılır, şəkillər paylaşılır.

Bu günlərdə şəhid adına açılmış bir profил rastlaşdırılmış. Şəhidimiz, qururumuz Əliyev. Anar. Şəhifəni nəzərdən keçirəndən əgidi-mizin polkovnik-leytenant olduğunu gördüm.

Sona paylaşımlara bir-bir, zərger dəqiqiliyi ilə diqqət yetirdim. Şəhifənin fotoları, əsgərlərinin onun haqqında dediyi vəda sözərək paylaşılib. Bir de polkovnikin qəhrəmanlığından bəhs olunub. Öz-özümən düzündən ki, na yaxşı sosial şəbəkələr var. Şəhidiyimizi tənqidir, tanıtırıq. Bir yazar olaraq qərər verdim ki, mütləq şəhid polkovnikinin haqqında yazı härzırlamalıyım. Bu səbəbə hemin şəhifəye yazdım. Şəhidiyimiz ailesi ilə əlaqə yaratmadıq kəmək etdi.

Ailesi ilə əlaqə saxladım. Əvvəlcə şəhildən qayın Vüsal İsmayılovun onun haqqında məlumat verdi. Anar Əliyevin fəaliyyəti, təhsili ilə bağlı xeyli məlumatlar dənəni. Onun sözlərinə keçid etməzən əvvəl bildirik ki, polkovnik-leytenant Anar Əliyev 1980-ci ilde Kəlbəcərdə dünyaya göz açıb. Vətən mühərbiyəsində misilsiz şücahtları olub.

səkkidə şəhədlik zirvesinə ucalıb. Anar Əliyev beş dil bilib, kəşfiyyat qaydalarına dərindən bələd olub. İsveç, Slovəni, Türkiyə, Pakistan kimi dövlətlərdə müxtəlif kurslardan keçib. Azərbaycanı layiqince təmsil edib. Şücahtine, igitidilənən görə medallarla təltif olunub. Onu tənianları işinə, bacarığına, döyüş taktikinə yaxşı bəlliardı. Döyüş yoldaşları təcrübəsinə, alıcıdı tehsil yaxşı bilir.

Bizden igit, qardaş gedib. Azərbaycan Ordusu isə bir efsanevi keşfiyyatçıdır. Cox ağırdır".

Sonra Vüsal bay telefonu bacısına - şəhədin heyat yoldaşı Vüsal Əliyevə verir. Əveral ne deyəcəyim bilmirəm. Ənənə özü töpləyib, sallara keçirəm:

- Onu döyüše yola salırdığınız günü nece xatırlayırsınız?

- Oktjabr ayının 11-i yola düşdü. Mühərbiyə getdiyini bize de-mədi. Eva görüşmeye, vidaslaşmaya qalmağı gəlməmişdi. Ayın 13-ü Füzuli istiqamətində düşüyüb. Hadruda, Füzulidə, Qubadlının bəzi kəndlərinə vuruşub. Zəngilanın demək olar bütün kəndləri yoldaşının rehberliyi ilə işğaldən azad edilib. Ali Baş Komandana mərunuzun də o edib.

- Bəs, axırkı dəfə ne vaxt danışdırınız?

- Oktjabrın 18-da zəng vurmusdu. O gündən sonra ona zəng çatmadı. Döyüşdə olduğu müddət ərzində bir-iki dəfə əlaqə saxladıq. Oktjabrin 21-i de şəhid xəberini alıdı.

- Sonuncu səhbətiniz yadınız-dadır?

- Dündür, çox danışmaq imkanı yox idi. Sadece deyirdi, yaxşıyam. Amma bilmirəm, nədənse iki-üç dəqiqə səhəbat etmək istədim.

tökübər. Torpağı Vətəne çeviririb, müqəddəsliyə ucalıb. Amma yoldaşım Azərbaycan Ordusunu üçün böyük itkidir. Cənubi olduğaca savadlı, təciblər idi. Keşfiyyatçılar, zabitlər çoxdur, lakin o xoş farqlıdı.

- Hərbçi fəaliyyəti dövründə işi haqqında neler bilidiniz?

- İnanın, işi ilə bağlı heç nadən xəberim yox idi. İndi demək olar 40-i çıxb. Telefonu açıqdır, nömrəsinə oğlum iş-lədir. Ona dostları, iş yoldaşları səs atıb, mesaj yazardı. Onuna doğsun, yetisdirildiyi zabitlər, 15 il avvelik əsgərləri zəng edirlər.

Anar haqqında, elə sözərən dənərlər ki, ilk dəfə eisdirdik. Biri deyir cibimə pənq qoyub, digeri deyir, əsgərin "botinka" si cırq olub, özünü kürənən verib ya səir. O qəder emalılaşmış işlər görüb. Men bunları başqlarından eşidirəm. Əsl komandır, yaşıx insan idi. Allahına ibadət edirdi, namaz qılardı. Həmisi insanları da imana, haqqaya çağırırdı. İmani çok olan əsgər de, ələ güclüdür. Əger qələbimizdə Allah sevgisini yoxdur, Vətəne de başlılıq olmaz.

- Onun haqqında dəha nələr deyə bilərsiniz?

- Hərtərəfli insan idi. Bir neçə dəfələrə xərçin dəfələrə xərçin döyüşdən etdi. Sonuncu dəfə 2019-da Pakistanın 54 keşfiyyatı akademiyasında oxuyub. Onu da deymir ki, Anar Əliyev kəşfiyyatçı dair, İngilis dilində kitab hazırlayacaqdı, lakin ömrü de, işi de yarınçı qaldı. Çok kurslar, telimlərdən keçirdi. 2004-2005-ci illərdə Azərbaycan Ordusuna 10-15 nəfərlik taqımı ile

onun haqqında məlumatlar öyrənilər. 2007-den 2012-ə qədər kəşfiyyata gedib. Buluların heç birindən xəberim yox idi. 15-20 gün gedirdi, zəng çatmadı. O zaman bir qızımız var idi. Ondan Salonda xidmət edirdi. Mən de bəş il orda yaşışam. Dediym ki kimi qalacaq. İndi artıq bu fəsil sevmir, mənliğin üçün yalnız acı xatirə kimi qalacaq. İndi eyvandığum, günəşin axşam tarifi batışına sənə yoldaş, tek qalırdı. Arada qardaşım gelirdi. Həmin illərdəki keşfiyyatçılar tuturam.

- Reallaşdırılmışlıq bir ar-zusuz vardır?

- Onun arzusu çox idi. Heyatda insan arzu leysəyir. Ən böyük işi keşfiyyatçı komandır kimi Qarabağ azad görmək idi. Torpaqlarımızın Azərbaycana qayıtmamasını arzuluyordı. Ona bir dəfə sual verdim ki, nece hərbçi olmusan?

- Men de bu sualı vermek is-teyir. Cabavi maraqlıdır, nə dedi?

- Söyledi ki, yamış evimin dəvərindən qurdum. O gündən sonra qərar verdim ki, hərbçi olacaq. Yoldaşım eslen Kəlbəcər rayonundandır, valideynləri mülliətdir. Onları işlə bağlı Ağdere rayonunun Goyarka kəndində göndərəbilər, ailesi gelib, orada məskunlaşır. Fikirləşirəm ki, onun ruhu məni görünse, ağlamamı, üzülməməyi istəmez. Əksinə, sonuncu dəfə dedi ki, menimlə daim qırur dùyun. Əlbette fəxr edirik. Ancaq yoxluğuna alışmaq çatındır. Ovladlarını görmək istəydi kimi böyüdücəyim, yarım qalmış arzularını heyata keçirəcəyim söz vermiş. Onun üçün yaşamalıyım.

